

Raadsvoorstel

Onderwerp	:	Jaarstukken 2023, begrotingswijziging 2024 en Kaderbrief 2025 GR Waardlanden
Zaaknummer	:	1208501
Portefeuillehouder	:	Wethouder Arco Bikker
Publicatieniveau	:	Openbaar
Behandelend ambtenaar	:	Willem Andeweg en Francis Hendriks

Gevraagd Besluit

De gemeenteraad van Molenlanden besluit:

1. ten aanzien van de jaarrekening 2023:

- kennis te nemen van de jaarrekening 2023 van de GR Waardlanden en een zienswijze in te dienen zoals verwoord in bijlage 6.

2. ten aanzien van de begrotingswijziging 2024:

- kennis te nemen van de begrotingswijziging 2024 van de GR Waardlanden en een zienswijze in te brengen zoals verwoord in bijlage 6.

3. ten aanzien van de Kaderbrief 2025:

- kennis te nemen van de Kaderbrief 2025 van de GR Waardlanden en een zienswijze in te brengen zoals verwoord in bijlage 6.

Inleiding

Recent ontvingen wij van het bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling (GR) Waardlanden de jaarrekening 2023, Kaderbrief 2025 en begrotingswijziging 2024. Volgens het uitgangspunt uit de Nota Verbonden Partijen kan de raad over de jaarstukken, een ontwerpbegroting of begrotingswijziging en een Kaderbrief een zienswijze indienen.

Het belang van de gemeente is om aan de hand van een reactie/zienswijze invloed uit te oefenen op het (financiële) beleid van de GR Waardlanden.

Kern jaarrekening 2023

De jaarrekening 2023 sluit af met een positief resultaat van € 149.485. Als resultaatbestemming wordt voorgesteld het bedrag ten gunste van de Algemene Reserve en de reserve Grondwaardering te brengen.

Kern begrotingswijziging 2024

De begrotingswijziging 2024 die momenteel gepresenteerd is, is dat de verwerkingskosten stijgen van € 63,59 naar € 66,79 per aansluiting. En het tarief voor inzameling stijgt van € 225,74 naar € 251,50.

Kern Kaderbrief 2025

Waardlanden heeft ervoor gekozen een Kaderbrief 2025 in te dienen met uitgangspunten voor de begroting 2025. De ontwerpbegroting 2025 zal pas medio juni worden aangeboden waarop dan ook een completer beeld zichtbaar is. De Kaderbrief 2025 is opgezet uit de gegevens van de septembercirculaire 2023. Of deze kosten toereikend zijn wordt in 2025 pas bekend. In 2025 wordt pas bekend wat Diftar voor financiële invloed heeft op de gemeenten. Eind 2024 wordt wel gemonitord op Diftar en worden beleidsmatige effecten in kaart gebracht. Dit is ook besproken door de huidige interim-directeur bij Waardlanden op de raadsbijeenkomst 17 april jongstleden.

Strekking van de zienswijze op de jaarrekening 2023:

Er zijn een aantal opmerkingen te maken over de bestemmingsreserve Diftar, het ontbrekende overzicht van de kosten van Diftar en de paragraaf weerstandsvermogen. Als raad is meerdere malen verzocht om een overzicht in te kunnen zien van de gemaakte kosten rondom Diftar. Dit overzicht is tot op heden niet ontvangen.

Strekking van begrotingswijziging 2024

Er zijn structurele lasten, die al eerder bekend waren, niet meegenomen in de begrotingswijziging 2024. Dit is zorgelijk aangezien de gemeenten hun eigen begroting afstemmen op kosten die we van Waardlanden doorkrijgen. Deze kosten moeten in de toekomst eerder transparant zijn.

Strekking van de zienswijze op Kaderbrief 2025

In de Kaderbrief 2025 mist uitleg over de ontwikkeling van het tarief zoals deze in 2023 na begrotingswijziging is geweest, het tarief van de primaire begroting 2024, het gewijzigde tarief zoals we deze kunnen verwachten voor 2024 en vervolgens het te verwachten tarief van 2025.

Eerdere besluiten

- Wet gemeenschappelijke regelingen: volgens deze wet heeft een gemeente de mogelijkheid om na publicatie van de ontwerpbegroting gedurende acht weken zijn zienswijze aan het Algemeen Bestuur kenbaar te maken. Voor de jaarrekening is er geen wettelijke basis voor het indienen van een zienswijze. Wel kunnen op basis van de reglementen van de meeste gemeenschappelijke regelingen een inhoudelijke reactie worden gegeven.

- Nota Verbonden Partijen 2021-2026: op 2 maart 2021 heeft de raad de Nota Verbonden Partijen vastgesteld. Hierin staan doelen en afspraken over de manier waarop we willen voortbouwen op de samenwerking met partners zoals GR'en.

Beoogd effect

Het belang van de gemeente is om aan de hand van een reactie/zienswijze invloed uit te oefenen op het (financiële) beleid van de GR Waardlanden. Daarmee geeft de raad uitvoering aan de controlerende en kaderstellende taak. Dit sluit aan op de doelen die in de Nota Verbonden Partijen zijn benoemd.

Argumenten

Jaarrekening 2023

1.1.1 De Jaarrekening 2023 sluit af met een voordelig resultaat van € 149.485,-

De jaarrekening 2023 sluit met een positief resultaat van € 149.485 en is hoger dan begroot na wijziging. Dit geeft een vertekenend beeld omdat dit veroorzaakt wordt door de hogere gemeentelijke bijdragen die in 2023 zijn berekend naar aanleiding van de begrotingswijziging 2023. Totaal resteert een voordelig resultaat na wijziging van € 149.485. Als gevolg van het deels laten vrijvallen van de bestemmingsreserve DIFTAR te hoogte van € 60.846 is het totaal te verdelen saldo uiteindelijk € 210.331 (€149.485 + € 60.846) dit totaal wordt volgens het voorstel voor € 70.189 aan de eigen Algemene Reserve van Waardlanden toegevoegd en € 140.142 aan de reserve Grondwaardering. Aangezien dit onderdeel uitmaakt van het weerstandsvermogen van Waardlanden en deze tot op heden niet het gewenste niveau heeft kan worden ingestemd met de bestemming van dit resultaat. Dit laatste wel met inachtneming van de mogelijke foutieve berekening van het eigen weerstandsvermogen.

1.1.2 De jaarrekening 2023 is tijdig ingediend en is voorzien van een goedkeurende controleverklaring.

1.1.3 Er zijn een aantal financiële onrechtmatigheden geconstateerd die achteraf door het bestuur zijn goedgekeurd

In 2023 hebben zich op een paar investeringen overschrijdingen voorgedaan tot het totaal van € 239.000. Daarnaast heeft er, tot een inkoopbedrag van € 308.000, geen Europese aanbesteding plaatsgevonden. De onrechtmatigheden zijn tijdens de bestuursvergadering van 25 april 2024 achteraf, alsnog goedgekeurd, op voordracht en advies van de accountant.

1.1.4 De bestemmingsreserve Diftar valt deels vrij, zonder verlaging krediet

Het is opmerkelijk dat er € 60.846 vrijvalt uit de bestemmingsreserve voor implementatie Diftar terwijl de hoogte van het budget, dan wel het krediet, vervolgens niet wordt verlaagd. De werkwijze zou moeten zijn om de investeringshoogte te moeten verlagen en vervolgens ook het deel uit de bestemmingsreserve te laten vrijvallen. Die volgorde wordt nu niet gehanteerd.

1.1.5 Overzicht uitgaven Diftar ontbreken

De hoogte van de uitgaven rondom Diftar ontbreken in een overzicht bij de Jaarstukken. Het is onduidelijk hoe er is omgegaan met de investeringskosten rondom Diftar en op welke wijze deze nu geactiveerd worden. Moeten deze kapitaallasten niet verdisconteerd worden naar een kapitaallastenreserve om de investeringslasten te kunnen dekken? Daarmee zou dan van een vrijval geen sprake zijn.

1.1.6 De paragraaf die het weerstandsvermogen beschrijft is onvoldoende te beoordelen

De paragraaf weerstandsvermogen is door de deelnemende gemeenten onvoldoende te beoordelen. Hierop zal nog een verdieping plaatsvinden in afstemming met Waardlanden. Indien dit leidt tot andere inzichten zal de gemeenteraad hierover geïnformeerd worden.

Begrotingswijziging 2024

1.1.1 Mogelijke structurele effecten uit 2023 missen in begrotingswijziging 2024

Het is op basis van ambtelijke navraag niet duidelijk of nu alle structurele effecten uit de jaarrekening 2023 goed zijn geanalyseerd en zijn opgenomen in de begrotingswijziging 2024. We hebben hiervoor de oproep gedaan dit alsnog te doen. De nu voorliggende begrotingswijziging zal naar onze inschatting waarschijnlijk eind 2024 nogmaals gewijzigd moeten worden als gevolg van grote schommelingen in de prijsstellingen van de afvalverwerkers, loonstijgingen, uitvoeringskosten en de effecten van Diftar die zichtbaar worden. De eventuele extra kosten kunnen niet afgewend worden op het tarief maar zullen rechtstreeks ten laste van de gemeentelijke middelen komen.

Het gegeven dat de kosten stijgen en ook nog niet alle ontwikkelingen zijn meegenomen nopen tot enige zorg en vraagt ook om een verkenning om hier mee om te gaan en richting aan te geven, gericht op het beter in balans brengen van de kosten. Een overzicht van alle geraamde kosten over 2024 zou hierbij wenselijk zijn. In dit overzicht is dan goed het onderscheid te zien tussen de kosten die wel een herijking krijgen bij deze begrotingswijziging en bij welke kosten nieuwe inzichten momenteel missen.

1.1.2 Door aanpassing begroting 2024 veranderen de verwerkings- en dienstverleningskosten die vooraf aangekondigd zijn

Door de begrotingswijziging 2024 veranderen tarieven van dienstverlening en verwerkingskosten. Vooraf is berekend dat het tarief voor inzameling € 225,74 is en deze stijgt naar € 251,50. De verwerkingskosten stijgen van € 63,59 naar € 66,79 per aansluiting. Dit betekent dat de Waardlanden gemeenten over 2024 mogelijk geld bij moeten leggen. Of dit nodig is en hoeveel het bijbehorende bedrag zal zijn wordt pas eind 2024 bekend.

Kaderbrief 2025

1.1.1 Andere opzet en volgorde dan gebruikelijk met een concept begroting

Waardlanden heeft ervoor gekozen een Kaderbrief 2025 in te dienen met uitgangspunten voor de begroting 2025. De ontwerpbegroting 2025 zal pas medio juni worden aangeboden waarop dan ook een completer beeld zichtbaar is.

1.1.2 Voor de begroting 2025 wordt uitgegaan van prijsindexen van begrotingswijziging 2024

In de begroting 2025 wordt uitgegaan van de financiële kaders en uitgangspunten van de prijsindexen uit de begrotingswijziging 2024. Zoals eerder gemeld zijn hier mogelijk niet alle structurele effecten van de jaarrekening 2023 in meegenomen.

1.1.3 In het boekjaar 2025 wordt de begroting op onderdelen gewijzigd

De begroting moet vroeg in het voorafgaande jaar worden opgesteld. Dit houdt onder andere in dat bepaalde aannames moeten worden gemaakt voor het aankomende jaar. Om deze reden wordt in het boekjaar zelf daar waar nodig de begroting op onderdelen gewijzigd. De meest voor de hand liggende risico's die gewijzigd gaan worden in het boekjaar zelf betreffen:

- De kosten voor het verwerken van afval;
- Brandstofkosten;
- Loonstijgingen als gevolg van nieuwe CAO afspraken;
- De vergoeding voor de ingezamelde PMD;
- Piekbelasting in de uitvoering;
- Stijgende inflatie
- Stagnatie in globale grondstoffenmarkt.

Van belang is het om eventuele wijzigingen die op basis van voortschrijdend inzicht te verwachten zijn in het derde of vierde kwartaal van 2024 alsnog middels een begrotingswijziging 2025 te verwerken zodat we deze als gemeente ook nog kunnen meenemen in het vast te stellen tarief voor 2025. Indien dit niet wordt verwerkt krijgen we net als in 2023 en 2024 te maken met kosten die direct worden afgewimpeld op de gemeente. Dit brengt een onwenselijke situatie met zich mee.

1.1.4 In 2025 heeft het vormgeven van informatiebeleid en het versterken van IM prioriteit
 In 2025 zet Waardlanden verder in op het versterken van de interne organisatie om verder in control te komen. Het vormgeven en ten uitvoer brengen van het informatiebeleid en het versterken van de afdeling IM zal hierbij prioriteit hebben. Dit met als doel om betrouwbare informatie te kunnen genereren voor de eigen bedrijfsvoering en voor de deelnemende gemeente.

1.1.5 Het is nu nog onvoldoende bekend wat Diftar voor effecten heeft
 Vroegtijdig in 2024 moet voor het volgende kalenderjaar al een begroting opgesteld zijn. Echter zijn bij het opstellen van de kaderbrief 2025 nog onvoldoende bekend wat voor (financiële) effecten Diftar heeft in 2024. Deze kosten en aanpassingen in beleid komen eind 2024 pas naar voren. Hierdoor kan er een beperkt inzicht worden verschaft ten aanzien van de financiële effecten met betrekking tot de wijzigingen in de afvalinzameling.

1.1.6 Zienswijzen trajecten financiële stukken lopen door elkaar
 30 april jongstleden is de begrotingswijziging 2024 ontvangen, tegelijkertijd met de Kaderbrief 2025. Hoewel beide stukken hun eigen traject van zienswijzen hebben, is dit niet wenselijk. U als raad moet een beslissing nemen op kosten over 2025 als er voor 2024 ook nog geen volledig financieel beeld is. De realiteit is dat hierdoor in het najaar nog een herijking plaats gaat vinden van de begrotingswijziging 2024 en u in juni de ontwerpbegroting 2025 wordt aangeboden waar opnieuw een traject van zienswijze op zal volgen. Dit betekent dat er zeer waarschijnlijk ook een begrotingswijziging 2025 in de toekomst komt. Dit is momenteel de route die Waardlanden heeft gekozen en de enige mogelijkheid om alle financiële stukken een plek te geven in hun huidige werkstructuren om wettelijk te voldoen aan alle procedures. Ondanks deze bovenstaande feiten willen we benadrukken hier op dit moment geen specifieke melding van te maken in de brief die u als raad als reactie geeft richting Waardlanden aangezien de procesvorming de enige manier lijkt om te kunnen sturen door de huidige directie.

Kanttekeningen

Geen

Extra uitleg bij de kosten

Jaarrekening 2023

Als gevolg van de genoemde bestemming van het resultaat heeft de jaarrekening voor Molenlanden verder geen financiële gevolgen meer. De hogere lasten zijn reeds in 2023 door onze gemeente genomen middels de begrotingswijziging.

Begrotingswijziging 2024

In de primaire begroting 2024, de versie waar wij als deelnemende gemeenten rekening mee hebben gehouden, is volgens de aanbiedingsbrief van Waardlanden geen rekening gehouden met een stijging van de personeelskosten met 6,7% als doorwerking van de nieuwe CAO (stijging van € 580.000) en de materiele uitgaven met 3,5% (stijging van € 348.000).

Daarnaast komen er ook nog extra personeelskosten bij door noodzakelijke inhuur van de algemeen directeur, een afdelingshoofd IM, bemensing IM en chauffeurs bedragen. Het gaat dan om een geschat totaal van € 1.066.000. Dit betekent dat de minimale wijziging van de begroting van 2024 op € 27.794.000 uitkomt in plaats van de eerder opgenomen € 25.729.000.

Kaderbrief 2025

Het tarief voor de inzameling wordt € 312,11 in 2025. Het voorschot voor de verwerkingskosten wordt voor de Diftar gemeenten € 89,25 en voor de niet Diftar gemeente € 115,50. De uiteindelijke tarieven kunnen bij de definitieve begroting nog afwijken doordat b.v. opbrengsten van derde partijen nog kunnen afwijken. De definitieve begroting die wordt voorgelegd aan de raden zal pas medio juni volgen.

Communicatie

De reactie van uw raad op de Jaarrekening 2023, de Kaderbrief 2025 en de begrotingswijziging 2024 maken we schriftelijk kenbaar aan het bestuur van de GR Waardlanden via de bijgevoegde reactiebrief.

Vervolgstappen

Door middel van tussentijdse rapportages monitoren we of de GR Waardlanden de beleidsdoelstellingen haalt en of zij werkt binnen de gestelde (financiële) kaders van de begroting. Op deze wijze signaleren we afwijkingen vroegtijdig en kunnen we indien nodig bijsturen.

Bijlagen:

- Bijlage 1: Aanbiedingsbrief jaarrekening 2023
- Bijlage 2: Jaarrekening 2023
- Bijlage 3: Waardlanden Jaarmagazine 2023
- Bijlage 4: Aanbiedingsbrief kaderbrief 2025
- Bijlage 5: Aanbiedingsbrief begrotingswijziging 2024
- Bijlage 6: Reactiebrief aan algemeen bestuur van GR Waardlanden

Raadsbesluit

Onderwerp : Financiële stukken 2023, Kaderbrief 2025 en begrotingswijziging 2024 GR Waardlanden
Zaaknummer : 1208501
Portefeuillehouder : Wethouder Arco Bikker

De raad van de gemeente Molenlanden:

Gelet op het bijbehorende raadsvoorstel;

Besluit:

1. ten aanzien van de jaarrekening 2023:
- kennis te nemen van de jaarrekening 2023 van de GR Waardlanden en een zienswijze in te dienen zoals verwoord in bijlage 6.
2. ten aanzien van de begrotingswijziging 2024:
- kennis te nemen van de begrotingswijziging 2024 van de GR Waardlanden en een zienswijze in te brengen zoals verwoord in bijlage 6.
3. ten aanzien van de Kaderbrief 2025:
- kennis te nemen van de Kaderbrief 2025 van de GR Waardlanden en een zienswijze in te brengen zoals verwoord in bijlage 6.

Aldus besloten tijdens de openbare raadsvergadering van de gemeente Molenlanden, gehouden op 18 juni 2024;

de griffier,

de voorzitter,

Marjolein Teunissen

Theo Segers

